

Ба Шурой диссертационии 6D.KOA-004
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(734067, ш. Душанбе, кuchaи Нахимов 64/14)

ТАҚРИЗ

ба автореферати Сафаров Абдумалик Абдусатторович дар мавзуи «Нақши сармоягузории мустақими хориҷӣ дар инкишофи иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон», ки аз рӯйи ихтисоси: 08.00.13 – Иқтисодиёти ҷаҳонӣ барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ пешниҳод шудааст.

Дар низоми тадбирҳои таъхирнопазир ҷиҳати расидан ба ҳадафҳои стратегии инкишофи кишвар, ки дар Стратегияи миллии рушди Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 пешбинӣ гардидааст, ба ҷалби ҳарчи бештарӣ сармояи хориҷӣ аҳаммияти хосса дода шудааст.

Қайд кардан ба маврид аст, ки воридоти сармоягузории хориҷӣ барои рушди иқтисодӣ замина муҳайё месозад, ки ба ин омилҳои зерин мусоидат меқунанд: а) вусъат ёфтани маҷмуи захираҳои молиявӣ, тағиیر ёфтани таркиби сифатии онҳо; б) ба мамлакат ҷалб кардани технологияҳои нав, ноу-хау ва таҷрибаи идорӣ; в) афзоиши ихтисоси қувваи кории маҳаллӣ ва таъсиси ҷойҳои нави корӣ; г) инкишофи робитаҳои корхонаҳои ватанӣ бо шарикони хориҷӣ, аз ҷумла, бо роҳи суръат додани ҳамкории илмию техникиӣ, истеҳсолию технологӣ.

Ин муқарароти дар боло зикршуда муҳиммият, мақсад ва вазифаҳои интихоби мавзӯи таҳқиқотро муайян кардааст.

Диссертант, дар асоси таҳлилҳои худ оид ба сармоягузории мустақими хориҷӣ қайд менамояд, ки давлатҳои ИДМ шароити мусоиди ҷалби сармоягузории хориҷӣ дошта, захираҳои беруниро бештар ба самтҳои афзалиятноки рушди иқтисодиёти миллӣ равона меқунанд.

Муаллиф қайд намудааст, ки иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон имрӯз босубот ва барои ҷалби сармоягузории хориҷӣ (ҳамчун) ҷаззобу ҷолиб тавсиф карда мешавад, ки барои вусъат додани (миқёси) ҷалби сармояи хориҷӣ ва баланд бардоштани самаранокии истифодаи он заманаи мусоид фароҳам меоварад. Лекин қатъи назар аз муносибати мусбати сармоягузорони хориҷӣ нисбати Ҷумҳурии Тоҷикистон омилҳое низ вуҷуд доранд, ки ба нияту имконияти ҷалби сармоягузории хориҷӣ монеъ мешаванд.

Мулоҳизаи ин муаллиф лоиқи таваҷҷуҳ мебошад, чунки истифодаи оқилонаи ҷанбаҳои мусбати СМҲ боиси болоравии самараноки иқтисоди миллӣ ва рушди истеҳсоли арзиши иловашуда мегардад. Ҳусусан, коркарди ашёи хоми ватанӣ, маҳсулоти нимтайёри содиротӣ, бунёди ҷойҳои нави корӣ ва рушди иқтисоди миллиро таъмин мекунанд. Дар ин бобат истифодаи таҷрибаи

Австралия, ки дар тамоми штатҳо ва хориҷи кишвар барои ҷалби сармояи хориҷӣ ба соҳаҳои афзалиятноки иқтисод намояндагиҳо таъсис додааст, аз манфиат ҳолӣ нест.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон соҳаҳои коркарди конҳо, истихроҷи металлҳои қиматбаҳо ва нимқиматбаҳо, металлургияи ранга, истеҳсол ва фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ, саноати сабук, нақлиёт ва энергетика самтҳои афзалиятноки рушди иқтисоди миллӣ ба ҳисоб мераванд ва сармоягузорӣ бисёртар ба ин самтҳо равона карда мешавад.

Умуман, дар ҳамаи кишварҳои ИДМ равандҳои устувор асосан ба манбаъҳои беруни қарзӣ ва сармоягузорӣ нигаронида шудаанд.

Диссертант дар асоси истифодаи формула тибқи методологияи шохиси World Investment Report шохиси сармоягузории мустақими хориҷии ҷалбгардида, самаранокии сармоягузории мустақими хориҷиро пешниҳод намудааст.

Албатта, таҳқиқоти диссертационӣ комилан дар автoreferat дарҷ намеёбад, бинобар он дар мавриди мутолиаи авtoreferat эроду пешниҳодро ба миён меорад. Масалан, ба назари мо:

а) мутобиқ ба мавзӯи таҳқиқот манбаҳои сармоягузорӣ ва тамоюлу тағироти соҳторӣ (хиссаи ҳар як манбаъ дар умум) ва динамикаи онҳо бояд таҳлили васеъ мешуд;

б) таҳлили индикаторҳои муҳити сармоягузорӣ мустақими хориҷӣ, низ дар авtoreferat дарҷ наёftаанд.

Хулоса, авtoreferati диссертатсияи Сафаров Абдумалик Абдусатторович дар мавзӯи «Нақши сармоягузории мустақими хориҷӣ дар инкишофи иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар сатҳи зарурии назариявӣ ва амалӣ ичро гардида, ба талаботи низомномаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он арзандай дарёftи дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ руи иҳтиноси 08.00.13 – Иқтисодиёти ҷаҳонӣ мебошад.

Номзади илмҳои иқтисодӣ дотсент,
мудири кафедраи иқтисоди ҷаҳон
ва муносибатҳои байналмилалии
Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон

Ҳомидов А.Н.

Нишонӣ: 734061, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш.Душанбе, кучай Деҳотӣ, 1/2
Тел: 234-83-46, E-mail: tojir@ddtt.tj

Имзои Ҳомидов А.Н - ро тасдиқ мекунам:
Сардори шӯъбаи кадрҳо ва корҳои маҳсус

